

İktidar Bile Kontrol Ettiği Medyadan Daha Gerçektir!

Değerli basın mensubu;

Türkiye’de düşünce, ifade ve basın özgürlüğü mücadelesi kapsamında meslektaşlarımıza yönelik sansür, tehdit-şiddet, gözaltı-yargılama, özlük haklarında yaşanan kayıplar ile haberlerde yapılan manipölasyonları kayıt altına aldığımız ve her ay kamuoyuna duyurduğumuz ‘Medya İzleme Raporu’nun; 2022 yılının ilk, toplamda 45’incisini tamamlayarak sizlerle paylaşıyoruz.

Bu raporumuzda – bundan sonra da aynı şekilde devam edecek -, geride bıraktığımız yıllarda yayınladıklarımıza göre değişikliğe gitme ihtiyacı duyduk. Önceki raporlarımızda bazı konuların, rapor içinde detaylı işlenmesi yönteminden vazgeçildi ve kayıt altına aldığımız gelişmeler, temel verileriyle sınırlı aktarıldı. Değişikliği asıl nedeni ise, bu yılın Ocak ayı itibariyle yayınlamaya başladığımız ÇAĞDAŞ DERGİ oldu. Daha önce detaylı şekilde, başta basın camiası olmak üzere kamuoyuyla paylaştığımız gelişmeler, artık Dergimizde yerini alacak. Böylelikle ÇAĞDAŞ DERGİ’nin, sorularımıza ve sorunlarımıza ayrıntılı bir pencere açması sağlanacak.

ÇAĞDAŞ DERGİ’nin gelecek sayılarında öne çıkaracağımız konular baki kalmak kaydıyla yılın ilk ayına ilişkin raporumuza yansıyan gelişmeler ışığında istatistiki verilerin özeti şöyle:

“13’ü sürmekte, 1’i yeni 14 dava kapsamında toplam 22 basın mensubunun yargılanmasına devam edildi. Bu davalardan ikisinde karar çıktı. İki gazeteci toplam 13 yıl 4 ay hapis cezasına çarptırıldı. Ocak ayında 3 gazeteci gözaltına alındı, 1’i (Sedef Kabaş) tutuklandı. 2 gazeteci tehdit edildi.”

Gazeteci Sedef Kabaş’ın, 14 Ocak 2022 tarihinde Tele 1’de yayınlanan Demokrasi Arenası programında, görüşlerini aktarırken kullandığı Çerkez atasözü nedeniyle 22 Ocak 2022 tarihinde gözaltına alınarak tutuklanması, gazetecilik ilkeleri ve ifade özgürlüğü açısından hassas bir konu olarak bizlerin de gündeminde yerini aldı. Düşüncelerin açıklanmasına hiçbir kısıtlama konulmaması, düşünce ve ifade özgürlüğünün kullanılmasının olmazsa olmazı, günümüz demokrasilerinin öncelikli göstergelerinden biridir. Ne kadar aykırı olursa olsun, herhangi birinin özgürlüğünü kısıtlamayan, şiddet içermeyen her türlü düşünce, hem temel bir insan hakkıdır hem de yönetim anlayışı demokrasi olan ülkeler için tehdit değil sigortadır. Bu bağlamda Sedef Kabaş’ın sözlerinin tehdit içermediği, düşünce özgürlüğü çerçevesi sınırlarında olduğu tartışmasızdır ve tutuklanması hukuki değildir. Buna karşın gazetecilik halk adına kamu otoritelerini denetleme misyonu taşıyan bir iştir ki bu sorumluluk tanımı, ağızdan çıkan her cümlenin

ÇAĞDAŞ GAZETECİLER DERNEĞİ

sorumluluğunu kendisinin dışında da ölçme gerekliliğine doğurur. Tıpkı siyasetçilerin yerine getirmesi gerektiği gibi.

Ocak ayı raporumuzda dikkat çeken bölümlerin başında, iktidar yanlısı ve güdümündeki gazete ve televizyonların; toplumsal ölçekte gündem olan elektrik ve doğalgaz başta olmak üzere belli harcama kalemlerine yapılan zamlar ile maaşlardaki artış, doğalgaz teminindeki sıkıntılar, Rusya-Ukrayna krizinde Türkiye'nin arabuluculuk misyonu girişimi, Adalet Bakanlığındaki görev değişimi, kar yağışı nedeniyle yaşanan sorunlar ve AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bir açılış töreninde sahneye çağırdığı çocuğun CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na "hain" demesi sonrası, gazetecilik ilkelerine aykırı yaptığı yayıncılık geldi. Söz konusu gelişmelere ilişkin iktidar yanlısı medyada çıkan haberler, gazetecilik için en büyük tehlike olan bağımlılığın gazeteciyi, üstlendiği, görünen gerçekliğin bilgisini aktarma sorumluluğundan tamamen kopardığını bir kez daha gösterdi. Tüketim ürünlerine yapılan zamları görmeyip, maaşlardaki artışı öne çıkaran; iktidarın sorumluluğundaki alanlarda kar yağışından kaynaklı sorunları görmezden gelip muhalefet belediyelerinin sorumluluk alanlarında yaşananlara odaklanan; bir çocuğun sahneye çıkartılıp hakaret ettirilmesini tartışmayıp çocuğu suçlayacak düzeye gelen iktidar yanlısı medyada yaşanan ilkesizlik, iktidarı bile zorlar hale gelmiş durumda. İktidar sözcülerinin bile yer yer gerçekleri kabullendiği bir süreçte medyası, yayınlarıyla hem mesleki hem insani açıdan izanını tamamen yitirdiğini ispatladı.

Ocak ayında altı çizilmesi gereken diğer gelişmeler ise; Anayasa Mahkemesinin, erişim engellerine dayanak oluşturan 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 9. maddesinin, ifade ve basın özgürlüklerinin korunmasına ilişkin temel güvencelere sahip olmamasından kaynaklı yeniden düzenlenmesi gerektiği yönündeki kararıydı. Bu madde, yargı organları tarafından siyasi iktidarın görüşleri doğrultusunda keyfi şekilde alınan kararlar toplumun gerçekleri öğrenmesinin önündeki en büyük engellerdendir biriydi.

BBC Türkçe'de çalışan basın emekçilerin, başta ücretler olmak üzere özlük haklarındaki iyileştirme taleplerine olumsuz yanıt almaları üzerine başlattığı grev ve grevin kazanımla sonuçlanması, kendilerinin dışında tüm basın emekçileri için örgütlü mücadelenin gerekliliğini bir kez daha gösterdi. Türkiye Gazeteciler Sendikasının (TGS) öncülüğünde elde edilen kazanımın basının geneline yayılması için hem tek tek gazetecilere hem de örgütlere büyük sorumluluk düşmekte. Biliyoruz ki biz basın emekçileri yol vermeksek ne yalan haber ne de iktidar-sermaye sömürüsü mümkün olabilir.

Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Yönetim Kurulu

ÇAĞDAŞ GAZETECİLER DERNEĞİ